РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
MINISTRIA E MJEDISIT JETËSOR
DHE PLANIFIKIMIT HAPËSINOR
Бр.-Nr. 18-178/1
10-01-2023 20 год.-viti
СКОПЈЕ - SHKUP

Извештај
за извршен надзор на законитоста на работата од областа на животната средина на општина Свети Николе за 2022 година

Комисијата за вршење надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје формирана со Решение бр. 18-1092/2 од 16.02.2021 година, а врз основа и согласно Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје донесен од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање со бр. 18-521/1 од 21.01.2022 година, на ден 10.05.2022 година изврши надзор на законитоста на работата во општина Свети Николе

Надзорот е извршен врз основа на претходна најава до општината Свети Николе од страна на министерството и тоа за следните области од законите за животна средина:

1. Постапка за одобрување на елаборати за животна средина
2. Постапка за издавање на Б-интегрирана еколошка дозвола
3. Надзор на надлежностите на органите на општината од областа на управување со отпадот.
4. Надзор на надлежностите на органите на општината, од областа на заштита на водите.
5. Надзор на надлежностите на органите на општината од областа на заштита од бучава во животната средина

Претставници од општина Свети Николе присутни при вршењето на надзорот беа: Лилјана Арсовска, Кирил Макаровски и Даниела Панева.

Во однос на првата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје која се однесува на спроведување на постапката за одобрување на елаборати за животната средина комисијата утврди дека: во општина Свети Николе се увиде дека се спроведува постапката за одобрување на елаборати за заштита на животната средина и за истите се води регистер на издадени елаборати, имаат лице за одобрување на елаборати.

По однос на втората точка која се однесува на спроведување на постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи од страна на комисијата е утврдено дека: согласно активностите кои произлегуват од Законот за животна средина општината ја спроведува постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи како и нивно обновување. Општина нема одговорно лице за издавање на Б- интегрирани еколошки дезволи. Немаат

вработен кој ги издава, нема писмено овластување, од страна на комисијата им беше укажано дека е потребно да се изготви такво овластување. Во досегашното работење издадени се 6 Б-ДУОП и за истите е реализирана премин во Б-ИЕД, додека една дозвола е во постапка на издавање. Беше укажано и на обрската за навремено пресметување на надоместоци за дозволите.

По однос на обврските согласно Законот за животна средина :

-Нема донесено нов ЛЕАП, последниот е од 2009 година.

-Општината ја нема исполнето обврската согласно член 154 од ЗЖС, нема донесено надворешен план за вонредни состојби.

-Општината нема донесено План за спроведување на инспекциски надзор за 2021 година.

-Општината Нема назначено лице за овластен инспектор за животна средина.

-Нема воспоставено катастер согласно член 42 и не доставува податоци до МЖСПП.

-Општината се изјасни дека не ја известува јавноста за состојбата во животната средина бидејќи немало потреба.

Согласно третата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од Законот за управување со отпадот

-Општината се изјасни дека е дел од Југоисточен плански регион и дека за Регионален план за управување со отпад била задолжена Владата.

-Општината нема донесено Програма за управување со отпад

-Општината имала отпочнато постапка за определување локација на која треба да се постават претоварни станици согласно член 37 од ЗУО.

-Општината Не подготвува консолидиран извештај со податоци доставени од правни и физички лица кои вршат дејности на собирање, транспортирање складирање, третман, преработка, отстранување и промет на отпадот согласно член 39 од ЗОУ.

-Во општината немало воспоставено и пропишано посебни правила за постапување со комуналниот и со другите видови на неопасен отпад на својата територија согласно член 43 од ЗОУ.

-На територијата на општината има основано јавно претпријатие за собирање транспортирање и третман на комуналниот и други видови на неопасен отпад ЈП „Комунален сервис" Свети Николе.

- Во општината нема определено место -Депонија за третман и отстранување на неопасен и на инертен отпад.

-Општината не врши постојан мониторинг на управувањето со неопсен отпад.

- Општината се изјасни дека нема организирано информативен систем на локално ниво, со кој се обезбедува собирање и презентирање на податоци за општата состојба во врска со управувањето со неопасниот отпад согласно член 113 од ЗУО.

- општината се изјасни дека не води Катастар за својата територија, во кој ќе се евидентираат создавачите на неопасен отпад согласно член 116 од ЗУО.

-Општината имала склучено договор со Елколект за управување со електрична и електронска опрема, и со Елколект за управување со отпад од батерии и акмулатори, додека со колективен постапувач со отпад од пакување нема склучено договор.

-Општината нема регистрирано првно лице кое поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување.

-Општината не спроведува инспекциски надзор во областа на животната средина и нема вработен овластен инспектор за животна средина.

-Општината се изјасни дека досега немала случај за да овозможи остварување на правото на пристап до јавни информации.

Во однос на систематизација на работни места на општината во делот на животната средина, во текот на надзорот беше образложено дека општината има систематизирано едно работно место на кое има еден вработен - Соработник за комунални работи и заштита на животната средина.

Согласно четвртата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината Свети Николе, од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од Законот за водите:

-Општината има прибавено Дозвола за користење за населени места Орел и Крушица, нема прибавено Дозвола за испуштање отпадни води или за испуштање или фрлање материи и супстанции во реципиентите согласно член 79 од ЗВ.

-Општината при издавање на Б интегрирани еколошки дозвола утврдува дали инсталацијата за активностите и дејностите за кои се издава дозвола за користење и дозвола за испуштање ги има прибавено од Министерство за животна средина и просторно планирање.

- Општината согласно член 96 став 2 од ЗВ нема донесено одлука за потребата за определување на заштитни зони за водните тела кои се користат за консумирање од страна на човекот и нема поднесено барање до Министерство за животна средина и просторно планирање со елаборат кој е изработен од овластено стручно правно лице, чие овластување го издава Министерството за здравство.

- Општината не ги исполнила обврските во однос на одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тињата и не врши пречистување согласно

член 113 од ЗВ. Внимава согласно член 116 ефлуентите од индустриските отпадни води коишто влегуваат во системите за собирање и прочистување на урбани отпадни води да бидат подложни на потребниот предтретман.

Општината нема Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води, согласно член 114 од ЗВ.

-Општината нема донесено Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ.

- Општината има План за заштита и спасување од полави, кој во 2016 е доставен до Министерство за животна средина и просторно планирање. Општината презема мерка за заштита и одбрана од поплави.

- Општината не го определува крајбрежниот заштитен појас за водотеците согласно член 131 и не е уреден согласно член 132 да го уреди истиот.

-Советот на општината на територијата под нејзина надлежност нема определено границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрозено од ерозија, нема утврдено мерки и работи за заштита на земјиштето од ерозија и нема уредување на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ. Општината не превзема мерки за уредување на пороите што се наоѓаат на нивното подрачје.

- Општината секоја година до крајот на септември не врши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен проток на водата.

- Општината нема донесено Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и не доставува податоци до министерството од мониторинг од локалната мрежа.

-Водата за пиење ја обезбедуваат преку подземни водни тела.

Општината има основано јавно претпријатие ЈКП Комуналец Свети Николе за вршење на дејноста и работењето и одржувањето на системите за водоснабдување и снабдувањето со вода за пиење согласно член 185.

- Општината во прашалникот има одговорено дека нема реализирано инспекциски надзор во областа на водите (согласно член 229)

Согласно петата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината Свети Николе, од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од областа на заштита од бучава во животната средина :

-Општината при издавање на одобренија за градба не утврдуваат дали планските документи за објектот што се предмет за одобрение за градба ги исполниле посебните услови и мерки во врска со стандардите за заштита одбучава согласно член 23 од ЗЗБЖС, и дали води Катастар на создавачи на бучава согласно член 35 од ЗЗБЖС

-Општината нема склучено договор со овластено правно лице за мерење на бучава.
-Не врши овластувања по основ на Законот за заштита од бучава

Врз основа на сето горенаведено комисијата за вршењето на надзорот ги увиде следниве недостацои кои е потребно општината да ги отклони и за тоа да го извести министерството, и даде неколку препораки:

- Се препорачува вработениот во областа за заштита на животната средина да продолжи да работи согласно законските прописи. Но потребно е да се опфаќаат сите надлежности од областа на животната средина кои ги има општината, а кои произлегуваат пред се од Законот за животна средина, Законот за управување со отпадот, Законот за водите, Законот за заштита од бучавата во животната средина и останатите закони од областа на животната средина, во спроведување на постапките каде беше констатирано дека не се спроведуваат, бидејки еден вработен засега работи на спроведување на сите закони во областа, и сам не е во можност се да сработи комплетно се, потребно е да се постапи согласно заклучокот на Влада и да се систематизира уште едно работно место на кое ке биде вработен или распореден друг извршител а кој би му помагал на сега вработениот. Да се отпочне постапка за нов овластен инспектор за животна средина бидејки можностите со имање на инспекциски надзор се зголемуваат за правилно менацирање со општината во областа на животната средина, а постапката да се почне што поскоро со оглед на тоа што постапката за добивање на лиценца за овластен инспектор трае околу една година.

-Да се подготви ЛЕАП,

-Општината да ја исполни обврската согласно член 154 од ЗЖС, да се донесе надворешен план за вонредни состојби.

- Општина писмено да овласти одговорно лице за издавање на Б-интегрирани еколошки дезволи.

__Во областа на отпадот комисијата укажува на следниве недостаци кои е потребно да се отстранат:__

-Општината да отпочне со водење на консолидаран извештај со податоци доставени од правни и физички лица, кои вршат дејности на собирање, транспортирање, складирање, третман и преработка на отпад.
-Општината да го информира Министерството на која локација се врши депонирање на инертен отпад.
-Општината да отпочне со водење катастар за својата територија, каде ќе се евидентираат создавачите на неопасен отпад, што подразбира исполнување на обврската од член 116 од ЗУО.

-Потребно е Општината да превземе активности согласно членот 43 став (3), во иднина да им овозможи на граѓаните кои ги опслужува да го селектираат отпадот според видот и нивните карактеристики.
- Потребно е Општината да пристапи кон склучување договор со правно лице кое поседува Дозвола за колективен постапувач за управување со пакување и отпад од пакување.
-ЕЛКОЛЕКТ не поседува Дозвола за колективен постапувач за управување со отпад од батерии и акумулатори, врз основа на наведеното Општината е потребно да пристапи кон склучување на договор со правно лице кое ја поседува именуваната дозвола.

__Во областа на водите комисијата укажува на следниве недостаци кои е потребно да се отстранат:__
- За издадените дозволи за користење за вода, шест месеци пред истекот на рокот на важност на дозволите потребно е да се достави барање за нивно продолжување до Министерството за животна средина и просторно планирање.
Воедно, Ви укажуваме дека за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот за населените места во општина Свети Николе за кои не се прибавени дозволи за користење на вода согласно член 26 и 28, истите потребно е да се прибават. Исто така и за испуштања или фрлање материи и супстанции во реципиенти да се прибави дозвола за испуштање согласно член 79 од ЗВ.
- Општината потребно е согласно член 96 став 2 од ЗВ да донесе Одлука за потребата од определување на заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот. Одлуката за потребата со барање и Елаборат за определување на заштитни зони кој е изработен од овластено стручно правно лице, чие овластување го издава Министерството за здравство, потребно е да се достави до Министерство за здравство и Министерство за животна средина и просторно планирање за да согласно член 96 став 1 од ЗВ се изработи Предлог одлука за заштитни зони која ќе ја донесе Владата на РСМакедонија. По донесување на одлуката од страна на Владата на РСМакедонија потребно е општината во урбанистичките планови на општината да ги прикажува картографски заштитните зони, согласно член 98 став 4 ЗВ.
- Општината да донесе предлог Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води согласно член 114 од ЗВ и да врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тињата и да врши пречистување на отпадните води согласно член 113 од ЗВ.

- Општината да донесе Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ (која треба да содржи изградба на насипи, акумулации, регулација на реки, уредување на порои, заштита на земјиште од ерозија, пошумување и сл.) и да се преземаат мерките за заштита од друго штетно дејство на водите во урбаните подрачја согласно оваа програма.
- Согласно член 126 од ЗВ во континуитет да се изработува, да се донесува и спроведува Оперативниот план за заштита и одбрана од поплави, како и да се доставува до Министерство за животна средина и просторно планирање за да се добие согласност за истиот.
- Општината во населените места има можност да го определува крајбрежниот заштитен појас за водотеците и истиот да го уреди согласно член 132.
- Согласно член 133 секоја година до крајот на септември општината потребно е да изврши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен проток на водата. Доколку водотеците не обезбедуваат непречен проток се преземат мерки од страна на општината.
-Советот на општината на територијата под нејзина надлежност потребно е да ги определи границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрозено од ерозија како и да ги утврди мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ и да ги презема мерките за заштита на ерозивни подрачја согласно член 136 и член 137 од ЗВ.
.-Општината потребно е да ги исполни и обврските од член 141 од ЗВ и да ги превземе мерките за уредување на пороите што се наоѓаат на нивното подрачје.
-Потребно е согласно член 143 општината да изработи, доставува и објавува извештаи за активностите реализирани во претходната година и предвидените активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите.
- Општината потребно е да донесе Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и редовно да доставува податоци од мониторинг согласно член 156 ЗВ.

Во областа на бучавата:

-При издавање на одобренија за градба општината е потребно да утврдува дали планските документи за објектот ги исполниле посебните услови и мерки во врска со стандардите за заштита од бучава согласно член 23 од ЗЗБЖС.

Понатаму се препорачува во општината да се овозможи учество на стручни обуки на вработените во општината кои работат во делот на заштитата на животната средина се со цел зајакнување на капацитетите за спроведување на законските прописи за заштита на животната средина на локално ниво.

-Во **рок од 6 месеци** Општина Свети Николе треба да го извести Министерството за животна средина и просторно планирање за превземените активности согласно утврдените недостатоци во однос на имплементацијата на надлежностите.

Скопје, 2022 година

Претседател на Комисија
Тања Кироска Филиќ_______________________
Членови од Комисијата присутни на надзорот:
Сашо Илиќ ________________
Даниела Наумоска, _______________________
Ирена Николоска _______________________
Членови на комисијата кои учествуваа во извештајот:
Даниела Ристова,_______________________